

МУЗЕЈ РУДНИЧКО-ТАКОВСКОГ КРАЈА

Горњи Милановац, Синђелићева 7;
Жиро-рачун: 840-276668-56;

Tel. 032/721-335; tel/faks: 721-336
e-mail: muzejgm@mts.rs

Извештај о раду Музеја рудничко-таковског краја за 2019. годину

Поред основне музејске делатности (евидентирање, сакупљање, стручна обрада, заштита и чување покретних културних добара) и других активности у оквиру педагошко-просветне функције установе (рад са публиком, првенствено организација посета Музеју Другог српског устанка и Знаменитом месту “Таковки грм”), Музеј рудничко-таковског краја је у протеклој години реализовао следеће активности:

РЕАЛИЗАЦИЈА ПРОЈЕКТА У ОБЛАСТИ АРХЕОЛОШКОГ И КУЛТУРНОГ НАСЛЕЂА ПО КОНКУРСУ МИНИСТАРСТВА КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

На расписаном конкурс Министарства културе и информисања Републике Србије, Музеј рудничко-таковског краја је са шест аплицираних пројеката добио средства за суфинансирање у области заштите, очувања и презентације културног наслеђа. Пројекти као што су: *Археолошко истраживање на планини Рудник*, и *Обреновићи у музејским и другим збиркама Србије* представљају наставак већ започетих активности нашег музеја. Археолошком институту из Београда одобрена су средства за наставак пројекта *Проспекција Малог Штурца – истраживање праисторијског рударства*. Пошто је ово већ десета година како Министарство културе финансира пројекте Музеја, ово је потврда да министарство препознаје озбиљан, студиозан и систематичан рад овог Музеја.

Извештај са археолошких истраживања на Руднику, 2019. година

Министарство културе и информисања Републике Србије финансирало је пројекат *Археолошко истраживање на планини Рудник* у износу од 855.127,30 динара по уговору број: 451-04-3663/2019-02 од 7. 06. 2019. године. Истраживања су трајала у периоду од 30. јула до 2. септембра 2019. године.

Археолошку екипу су чинили: руководилац истраживања, доц. др Дејан Радичевић, Ана Цицковић, виши кустос Музеја рудничко-таковског краја у Горњем Милановцу, Јелена Марјановић, археолог из Горњег Милановца и Мирко Вранић археолог из Чачка.

Настављено је са ископавањима на локалитету Дрење-Којовача, где је у сонди 1/19 откривен доњи део канала са поплочањем.

Започето је истраживање на локалитету Дрење-Двориште Чивовића. Откривен је објекат великих димензија са таваницом која се срушила на под и испод које је сачуван велики број целих посуда.

На локалитету Дрење-Двориште Слободана Марковића је постављена сонда поред раније истраживаног објекта. У здравицу је укопана јама дубине 2 метра која је садржала фрагментовану средњовековну керамику и животињске кости.

Извештај о пројекту Израда стручне публикације „Обреновићи у музејским и другим збиркама Србије и Европе“ VII

Министарство културе и информисања Републике Србије финансирало је пројекат *Израда стручне публикације Обреновићи у музејским и другим збиркама Србије и Европе – VII том* у износу од 390.500,00 динара по уговору број: 451-04-3217/2019-02 од 7. 06. 2019. године.

Негујући успомену на династију Обреновића, Музеј рудничко-таковског краја из Горњег Милановца је до краја 2019. године организовао два стручна скупа и израдио шест стручних

каталошких публикације под називом „Обреновићи у музејским и другим збиркама Србије и Европе“, а све у циљу да се евидентирају и у форми каталога публикују сви предмети везани за династију Обреновић који се чувају у фондусима музеја, архива и библиотека Србије.

У октобру 2011. и новембру 2012. године одржани су стручни скупови на којима су учесници - кустоси музеја, архивски стучњаци и библиотекари презентовали своје радове. Након успешно реализоване прве две фазе пројекта, стекли су се услови да се током 2013. приреди и одштампа први, а 2014. године и други од три планирана тома публикације која ће понети наслов као и читав пројекат „Обреновићи у музејским и другим збиркама Србије.“ Коначно, крајем 2015, односно 2016, 2018 и 2019. године приређени су трећи, четврти пети и шести том истоимене стручне публикације.

Број тема и обимност материјала условили су да публикаци добије и свој седми наставак. Иначе, седму свеску чини једанаест радова предговор и две рецензије „смештене“ на укупно 372 стране. Збир предмета, докумената и уметничких дела, непосредно или посредно везаних за чланове династије, похрањених у посебним збиркама, Етнографског музеја односно Музеја Крушевцу, чине са артефактима из Архива Србије и Пожаревца основу ове публикације.

Истовремено, богата колекција заједно са драгоценостима попут приватних писама или ретких фотографија из фондуса, три приватне односно породичне збирке оплемењују и ову, седму по реду свеску сачуваних артефаката породичног дома Обреновића.

Коначно, пет опширних радова која третирају заоставштину Обреновића у Црној Гори, Италији, Аустрији, Шпанији, утицали су да и седми том ове својеврсне едиције понесе назив „Обреновићи у музејским и другим збиркама Србије, Европе и света”.

Написани према унапред утврђеним принципима, прилози садрже основне информације о установама које третирају баштину династије, затим податке о историјату колекција, да ли су оне јединствене или су саставни део разнородних збирки, и коначно на који начин се долазило до експоната или докумената (поклони, откупи и сл.). Чланци, такође, садрже и веома интересантне податке који сведоче о односу Обреновића и појединих крајева Србије, као и поуздана сведочанства о тадашњим људима, како присталицама тако и противницима династије.

У Попису каталошких јединица односно Каталог, аутори су именовали највредније предмете и документе из својих збирки, истовремено описујући њихов изглед, наводећи и податке као што су година, место и начин израде, име аутора, радионице, атељеа или фабрике где је предмет настао, врсту материјала од ког је направљен, његове димензије, када је стигао у музејску или манастирску збирку, од кога је откупљен или добијен на поклон, и у каквом се стању данас налази.

Све чланке појединачно прати богата илустративна грађа, тј. мноштво фотографија, затим обиман научни апарат, као и списак литературе.

Увидом у оно што су кроз своје прилоге аутори понудили јавности, јасно се види да је обим и величина збирки различита од установе до установе, али да свака од њих, ма колика да је, има непроцењиву вредност, посебно за истраживаче из области хуманистичких наука.

Комади одеће, уља на платну, цртежи, олеографије, литографије, фотографије, разгледнице, књиге, писма, депеше, укази, знамења или серије кованог, односно папирног новца, само су део јединственог и каталошки обрађеног материјала који се нашао на страницама ове публикације. Описујући реализацију и штампање публикације наведимо ауторе чланака публикације, као и њихове наслове:

Александар Марушић, Ана Боловић, *Уводна реч*

Група аутора, *Династија Обреновић у збиркама Етнографског Музеја*

Група аутора, *Династија Обреновић у збиркама Народног Музеја у Крушевцу*

Група аутора *Породице Обреновић у фондова архива Пожаревац*

Радомир Ј. Поповић, *Беседе Кнеза Милоша на отварању Народних скупштина*

Даница Оташевић, *Мемоари Радоја Јанковића – једно сведоћанство о Мајском преврату*

мр Снежана Цветковић, *Меморабилеје Обреновића у колекцији породице Радојловић*

Дејан Вукелић, *Обреновићи у музејским, архивским и библиотечким збиркама Црне Горе II*

Златан Стојадиновић, *Обреновићи у јавним збиркама Беча III*

Вук Даутовић, *Династија Обреновићи на страницама шпанске штампе средином XIX века*

Ана Боловић, *Портрет краљице Наталије Обреновић у Градском музеју историје и уметности у Трсту*

Александар Марушић, *Обреновићи у колекцији породице Косановић*

др Игор Борозан, *Рецензија*

др Милош Тимотијевић, *Рецензија*

Извештај о реализацији пројекта Изложба „Мати Ана Ацић (1900-1975). Духовно чедо Владике Николаја Велимировића“ са пратећим каталогом

Министарство културе и информисања Републике Србије финансирало је пројекат *Изложба „Мати Ана Ацић (1900-1975). Духовно чедо Владике Николаја Велимировића“ са пратећим каталогом* у износу од 393.420,00 динара по уговору број: 451-04-3240/2019-02 од 7. 06. 2019. године.

Надежда Ацић (1900-1975) била је ћерка Сретена Ацића једног од најзначајнијих српских педагога, оснивача и дугогодишњег управника Мушке учитељске школе у Јагодини. Својим делом, као управница дечијих хранилишта у Београду, „Богдај“ у Битољу, Трстенику, Манастира Враћевшнице (1949-1975), учешћем у руско-српском кружоку, добротворним радом, али и саветима које је свакодневно делила и записивала, Надежда Ацић, потоња игуманија Ана (игуманија манастира Враћевшница 1949-1975) је оставила неизбрисив траг како у мирјанском животу, тако и у женском монаштву.

Циљ пројекта био је да целокупни резултати истраживања настали у сарадњи Музеја рудничко-таковског краја, манастира Враћевшнице и Историјског архива у Јагодини кроз изложбу и каталог буду представљени стручној и широј јавности, што је и остварено. Пројекат је реализован у години када се обележава 70 година од постављења мати Ане за игуманију манастира Враћевшнице. Пројекат је реализован у сарадњи са Манастиром Враћевшница и Историјским архивом Јагодина.

Реализована је мисија овог пројекта да се шири јавност упозна са женским монаштвом, улогом Српске православне цркве и духовних лица у животу и историји српског народа, а важно је нагласити да пројекат износи нова сазнања о владици Николају и другим личностима из духовног и културног живота српског народа.

Одштампано је 10 паноа на фореку формата 150x100 cm на фореку таблама дебљине 3 mm, 2 хоризонтална паноа 70x110cm, 1 банер на канвас платну 240x 100 а други формата 90x60cm. Изложбу је штампала штампарија „Стоником“ из Београда. Осим паноа, поставка је приказала обиље личних предмета и докумената Сретена Ацића и његове ћерке Наде, потоње игуманије Ане, који се чувају у Манастиру Враћевшница, предмете који су били власништво Николаја Велимировића (попут ручно израђених крстова) и осликавају дугогодишње пријатељство владике Николаја и мати Ане, као и обиље преписке Наде Ацић са многим личностима, нарочито владиком Николајем, који су помагали у оснивању дечијих хранилишта широм Србије. Њој је био поверен задатак, да у име владике Николаја буде управитељ свих хранилишта која је он основао.

Каталог изложбе штампала је штампарија „Свен“ из Ниша, тираж 500 комада, обим 150 стр + корице (брош повез), формата 21x23, 4/4, књижни блок 135 g, мат.

Аутори изложбе су Весна Ђурчић, кустос географ и Мирјана Мокровчак Глишовић, виши библиотекар Музеја рудничко-таковског краја. Каталог је реализован у сарадњи са Оливером Ђорђевићем (један од аутора текстова), који се раније бавио породицом Ацић, кроз више објављених радова и књига, Такође, аутори изложбе сарађивали су са савременицима мати Ане, као и са сарадницима у многим архивским и музејским установама, представницима мушког и женског монаштва, који су се бавили животом мати Ане Ацић.

Након Горњег Милановац, изложба је почетком децембра 2019. године, отворена на Факултету педагошких наука у Јагодини, у сарадњи са Историјским архивом Јагодине, где је Сретен Ацић основао Мушку учитељску школу. Истовремено, у Јагодини је поводом 120 година од рођења мати Ане, организован округли сто са 14 учесника који је резултирао и објављивањем зборника радова са овог округлог стола под називом „Игуманија Ана: оличење посвећености“, што је директна последица ангажовања Музеја рудничко-таковског краја, да расветли чињенице о мати Ани Ацић, изложбом и пратећим каталогом. Гостовање изложбе, планирано је у свим значајнијим

центрима културе, нарочито у Музеју СПЦ у Београду. Започета је дистрибуција изложбеног каталога установама културе, чиме ће се значајно повећати доступност пројекта. Презентовање резултата пројекта ће бити подстицај другим институцијама да креирају нова истраживања.

Пројекат ће омогућити и повећање музејског фонда у виду нових експоната и архивске грађе до које се дошло у току самог истраживања. Такође, у самом Манастиру Враћевшница, планира се отварање спомен-собе мати Ане Ацић, чиме ће се заокружити читав пројекат, и читаву архивску грађу и предмете учинити трајно доступним јавности.

Извештај о реализацији пројекта „Српски војници умрли у Холандији 1917-1919“

Министарство културе и информисања Републике Србије финансирало је пројекат *Српски војници умрли у Холандији 1917-1919* у износу од 331.820,99 динара по уговору број: 451-04-3663/2019-02 од 7. 06. 2019. године.

Реализација пројекта подразумевала је четири фазе. У првој фази је прикупљена и обрађена архивска грађа и литература (скенирана и фотографисана), грађа приватних лица. У другој фази израђен је текст изложбе и публикације, извршен је превод истих на енглески језик, као и неопходна лектура и коректура. Трећа фаза подразумевала је графичко обликовање паноа изложбе и публикације, као и штампање истих. Четврта фаза подразумевала је презентацију пројекта (изложба и публикација) у Галерији музеја рудничко-таковског краја у Горњем Милановцу.

Обележавање стогодишњице почетка и завршетка Првог светског рата био је повод да се кроз изложбу и допуњено издање књиге „Српски војници умрли у Холандији 1917-1919“ обележе ти значајни догађаји светске и националне прошлости. Ова изложба и публикација (штампане на српском и енглеском језику) представљају истински истраживачки рад и научни допринос у откривању мало познатих догађаја из националне прошлости и омогућавају да се употпуни слика о трагичном страдању српског народа у Великом рату. О српским војницима умрлим у Холандији 1919. године се до појаве првог издања ове књиге мало знало. Ова изложба и публикација омогућавају да се реконструишу околности под којима су српски војници заробљавани и спровођени у Аустроугарске и Немачке логоре, како су из Немачке доспевали у Холандију, околности под којима су умрли, холандска места и гробља где су сахрањивани, затим ексхумирани и прети у меморијални комплекс српских жртава у Чехословачку 30-тих година 19. века. Изложба и публикација приказују општи контекст Првог светског рата и учешћа Срба у њима, као и судбину појединца у њему, у овом случају српских војника који су умрли у Холандији. Завршетком пројекта, тј. израдом музеолошке изложбе и двојезичне публикације о српским војницима у Холандији у Првом светском рату, створени су услови да се поменута изложба и публикација промовишу широм Србије у наредним годинама. Такође, промовисањем резултата истраживања о српским војницима умрлим у Холандији у Првом светском рату подстаћи ће се колеге истраживачи да се посвете овој и сличним темама, односно реконструкцији прича других српских војника из Првог светског рата, али и других ратова, који су се борили за своју домовину, а који су махом заборављени. Кроз изложбу и публикацију могућа је одрживост пројекта на дуже стазе.

Извештај о реализацији пројекта „Конзервација и рестаурација: фрагмената фресака археолошки пронађених на локалитету Дрење на Руднику, завесе и тепиха из Старог двора Обреновића у Београду“

Министарство културе и информисања Републике Србије финансирало је пројекат *Конзервација и рестаурација: фрагмената фресака археолошки пронађених на локалитету Дрење на Руднику, завесе и тепиха из Старог двора Обреновића у Београду* у износу од 405.750,00 динара по уговору број: 451-04-3261/2019-02 од 12. 06. 2019. године.

Пројекат је обухватио комплетне радове на конзервацији, рестаурацији и презентацији фрагмената фресака археолошки пронађених на локалитету Дрење на Руднику, као и завесе и тепиха из Старог двора Обреновића у Београду у складу са утврђеним условима за предузимање мера техничке заштите, издатим од Народног музеја у Београду. Ради се о предметима који

спадају у највредније експонате Музеја рудничко-таковског краја, а тиме и целог простора који је у надлежности ове установе, као и националне историје, посматрано у ширем контексту.

Поштујући значај и физичке особине предмета, њихову куративну конзервацију и рестаурацију извршили су:

Студио за конзервацију покретних и непокретних добара „Арт-Лаб“ извршио је конзерваторско-рестаураторски рад на презентацији фрагмената фресака који су пронађени приликом археолошких истраживања на средњовековном локалитету Дрење-Имање Никића на Руднику, 2012. године, док је Атеље за конзервацију и рестаурацију ARACHNE реализовао конзерваторско-рестаураторски третман завесе и тепиха из Старог двора Обреновића у Београду.

Фрагменти фресака су израђени од кречног малтера са сачуваним делом орнаменталног сликарства. Поступци приликом третмана: чишћење, консолидација и обезбеђивање сликаног слоја, радови на редуковању и нивелацији малтера, пренос на нови носиоц, реконструкција недостајућих делова подлоге, опшивање ивица, уклањање консолиданта и бојена реинтеграција сликаног слоја, израда и постављање декоративног малтера на недостајућим деловима. Након извршеног захвата Музеј рудничко-таковског краја је добио и текстуалну, техничку, фотографску и видео документацију.

Конзерваторски третман два наведена предмета од текстила обухватио је материјал за конзервацију и стручне услуге конзервације: дезинсекција, механичко чишћење, хемијско чишћење, конзервацију свих оштећења, израду детаљне конзерваторске документације и фотодокументације, као и препорука за чување и излагање експоната.

Реализовани пројекат конзервације и рестаурације наведених експоната има значај очувања српске културне баштине и националног идентитета, будући да фрагменти фресака средњовековног Рудника, као и завеса и тепих из Старог двора Обреновића представљају изузетно вредна сведочанства српске историје, и на адекватан начин ће бити презентовани садашњим, а сачувани и за наредне генерације.

Извештај о реализацији пројекта „Траговима Петра I Карађорђевића, краља Србије и доктора Косте Динића, знаменитог српског лекара“.

Министарство културе и информисања Републике Србије финансирао је пројекат *Траговима Петра I Карађорђевића, краља Србије и доктора Косте Динића, знаменитог српског лекара* у износу од 133.074,59 динара по уговору број: 451-04-4412/2019-05 од 2. 08. 2019. године.

Предавање је одржано 23. новембра 2019. године у Културном центру Србије у Паризу. Пројекат су реализовале: Ана Цицовић, виши кустос археолог, Музеј рудничко-таковског краја, Снежана Лазић, професор француског језика и Сиголен Франше д'Епере-Вујић.

Предавање је француској и српској публици приказало везе краља Петра I и доктора Динића, рођеног у Брусници, са Француском и успостављање пријатељства између наша два народа. Презентација је обогаћена оригиналним документима о краљу Петру I из богате колекције Сиголен Франше д'Епере-Вујић.

ИЗЛОЖБЕНА АКТИВНОСТ

Током 2019. године под сводовима Брковића куће организовано је 18 изложби. Заједнички именитељ за све њих јесте да су по садржају и структури понуђеног испуњавале највише критеријуме савремене музеолошке праксе.

- **11. јануар - 11. фебруар 2019. године** - изложба *Хвала пчелама; историја пчеларства у краљевачком округу*. Изложбу су организовали Музеј рудничко-таковског краја и Народни музеј у Краљеву. Аутор: Мирјана Савић, виши кустос историчар Народног музеја у Краљеву.

- **12. фебруар – 11. март 2019. године** – изложба *Поглед изблиза. Атеље Паје Јовановића*, Музеја града Београда. Аутор: Исидора Савић, кустос историчар уметности Музеја града Београда.

- **12-19. март 2019. године** - изложба *Први светски рат EX LIBRIS*. Изложбу су организовали Музеј рудничко-таковског краја, Културни центар Горњи Милановац, Библиотека „Браћа Настасијевић“, Издавачка кућа „Пчелица“, ОШ „Свети Сава“, Сликарска радионица „Helios“ и Ликовна радионица Иване Стевовић.

- **21. март - 10. април 2019. године** – изложба *Наша историја, наша сећања – солидарност српских и француских војника и цивила у Првом светском рату*. Изложбу су организовали Музеј рудничко-таковског краја, Амбасада Републике Француске и Француски институт у Београду. Аутор изложбе: др Станислав Сретеновић, историчар. Аутор поставке: Ана Јелић, кустос историчар уметности Музеја рудничко-таковског краја.

- **15. април - 15. мај 2019. године** – ретроспективна изложба академског сликара Милана Милетића *Романтичан свет слике*. Аутор поставке: Тања Гачић, виши кустос историчар Музеја рудничко-таковског краја. Изложба је организована поводом обележавања 25 година од оснивања Музеја рудничко-таковског краја.

- **16. мај - 20. јун 2019. године** – изложба *Сећање на архитекту Божидара Петровића*, Музеја рудничко-таковског краја. Аутор изложбе Тихомир Обрадовић. Аутор поставке Саша Савовић, фотограф Музеја рудничко-таковског краја. Изложба је организована поводом 140 година од оснивања Гимназије „Таковски устанак“.

- **21. јун - 14. август 2019. године** – изложба *Јован Дучић у дипломатији*, Архива Југославије и Удружења Требињаца у Београду. Аутор: Миладин Милошевић, историчар, архивски саветник.

- **28. јун - 27. јул 2019. године** – излагање историјске композиције Уроша Предића *Косовка девојка*. Слика, власништво Музеја града Београда изложена је поводом 630 година од Боја на Косову.

- **15. август - 2. септембар 2019. године** – изложба *Библиотеке Моравичког округа*. Организатори: Музеј рудничко-таковског краја, Библиотека „Браћа Настасијевић“ и Библиотеке „Владислав Петковић Дис“ из Чачка.

- **3-11. септембар 2019. године** – изложба фотографија Марија Леона Бралића. *Дух Африке*, Музеја афричке уметности. Аутор: Марио Леоне Бралић, фотограф. Изложба је уприличена поводом 30 година постојања Штампарије „Графопринт“ из Горњег Милановца

- **13-16. септембар 2019. године** – изложба „Штампарија Графопринт 1989-2019“. Изложба је уприличена поводом 30 година постојања Штампарије „Графопринт“ из Горњег Милановца

- **17. септембар - 13. октобар 2019. године** – изложба „Централни Балкан између грчког и келтског света. Кале-Кршевица 2001-2011“, изложба Народног музеја у Београду. Аутори: Вера Крстић, музејски саветник, археолог Народног музеја и Аца Ђорђевић, музејски саветник археолог Народног музеја. Сарадник у реализацији изложбе Ана Цицковић, виши кустос археолог Музеја рудничко-таковског краја

- **17-31. октобар 2019. године** – изложба *Ризница Цркве Светог Николе у Шилопају*, Музеја рудничко-таковског краја и Црквене општине Шилопај. Аутори изложбе: Ана Ранковић, кустос историчар уметности Музеја рудничко-таковског краја и Ана Цицковић, кустос археолог Музеја рудничко-таковског краја. Изложба је организована поводом обележавања 80 година од освећења Цркве Светог Николе у Шилопају.

- **25-31. октобар 2019. године** – изложба: *Дечје новине – гигант југословенског издаваштва*, Музеја рудничко-таковског краја. Аутори изложбе: Ана Ранковић, кустос историчар уметности Музеја рудничко-таковског краја, Ана Цицковић, кустос археолог Музеја рудничко-таковског краја, Тања Гачић, виши кустос историчар уметности Музеја рудничко-таковског краја и Александар Марушић, виши кустос историчар Музеја рудничко-таковског краја. Изложба „Цу бокс заборављено време“, Музеја рудничко-таковског краја и Културног центра Горњи Милановац. Аутор изложбе, Тања Гачић, кустос историчар уметности Музеја рудничко-таковског краја. Изложбе су организоване у Холу Дома културе, поводом обележавања 45 година од изласка првог броја часописа „Цу бокс“.

- **14. децембар 2019. – 11. фебруар 2020. године** – изложба *Српски војници умрли у Холандији 1917-1919*, Музеја рудничко-таковског краја. Аутори: Ана Јелић, кустос историчар уметности Музеја рудничко-таковског краја и Ненад Карамиджковић, историчар.

- **5. новембар - 3. децембар 2019. године** – изложба *Мати Ана Аџић (1900-1975). Духовно чедо Владике Николаја Велимировића*, Музеја рудничко-таковског краја. Аутори изложбе: Мирјана Мокровчак Глишовић, виши библиотекар Музеја рудничко-таковског краја и Весна Ђурчић, виши кустос географ Музеја рудничко-таковског краја.

- **14. децембар 2019. – 11. фебруар 2020. године** – изложба *Српски војници умрли у Холандији 1917-1919*, Музеја рудничко-таковског краја. Аутори: Ана Јелић, кустос историчар уметности Музеја

рудничко-таковског краја и Ненад Карамиджковић, историчар.

ГОСТОВАЊА АУТОРСКИХ ИЗЛОЖБИ И ЗНАЧАЈНИХ ЕКСПОНАТА МУЗЕЈА РУДНИЧКО-ТАКОВСКОГ КРАЈА

- **14. фебруар – 15. март 2019. године**, Галерија Народног музеја у Крагујевцу, изложба *Обреновићи и њихово доба* Аутори изложбе Александар Марушић, Зорица Стопић Петровић и Бојана Топаловић, виши кустоси историчари

- **21. фебруар – 18. март 2019. године**, Галерија Народног музеја у Чачку, изложба *Светомир Настасијевић (1902-1979) – заборављени неимар балканске музике* Аутор изложбе Тања Гачић, виши кустос историчар уметности Музеја рудничко-таковског краја

- **13-28. август 2019. године**, Галерија науке и технике САНУ у Београду, изложба *Живот у снази мотора – Михаило Мика Борисављевић*. Аутори изложбе: Ана Цицковић, виши кустос Музеја рудничко-таковског краја и др Момчило Пауновић, колекционар

- **12. новембар 2019. – 29. март 2020. године**, Дом Јеврема Грујића у Београду, изложба *Српски краљевски портрети*

- **7. децембар 2019. - 15. јануар 2020. године**, Факултет педагошких наука у Јагодини, изложба *Мати Ана Ацић (1900-1975). Духовно чедо Владике Николаја Велимировића*. Аутори изложбе Мирјана Мокровчак Глишовић, виши библиотекар Музеја рудничко-таковског краја и Весна Ђурчић, виши кустос географ Музеја рудничко-таковског краја

Изложбене приче пратили су, за ту прилику посебно штампани каталози. Имена аутора, карактеристичан формат, модеран дизајн, и пре свега примерен садржај основне су карактеристике и најбољи доказ квалитета тих издања.

МУЗЕЈСКЕ РАДИОНИЦЕ

Редовне делатности Музеја рудничко-таковског краја, као што су изложбена активност, истраживања, чување историјске и уметничке баштине нашег краја, односно издавачка делатност, допуњене су од 2011. педагошким радом у оквиру креативних радионица које води кустос педагог Ирена Ђорђевић. Деца радом у оквиру радионица стичу вештине, искуство, развијају своје таленте и постају будући редовни посетиоци Музеја рудничко-таковског краја. Изложбе музејских радионица постају традиција у нашој установи.

Током 2019. године реализовано је 13 *Музејских радионица*, а у њима је учествовало укупно 1800 учесника, махом деце предшколског и школског узраста, са читаве територије општине Горњи Милановац, а радионице су носиле следеће називе:

1. *Бумбари и пчеле*
2. *Када урадиш радионицу од почетка до краја, сазнаћеш ко је био Јовановић Паја*
3. *У свету цвећа птица и бубица*
4. *Стари Египат*
5. *Напред у средњи век*
6. *Чудесни свет Диносауруса*
7. *Camera Obscura*
8. *У свету бајки*
9. *Пружи ми руку и дозволи да те упознам*
10. *Историјски развој диносауруса*
11. *Верујем и знам*
12. *Welcome to our Museum*
13. *У свету лала, бицикала и канала*

ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ

Музеј рудничко-таковског краја негује богату издавачку делатност, већ дуги низ година, а осим тога учествује и у низу издавачких подухвата појединача и разних установа, својом стручном помоћи када је то потребно. У 2019. години објављени су следећа штива:

Публикације:

- *Рудник 1: Истраживања средњовековних налазишта (2009-2013)*. Публикацију су приредили др Дејан Радичевић и Ана Цицковић, виши кустос археолог Музеја рудничко-таковског краја. Штиво има 149 стране и штампано је у тиражу од 500 примерака.
- Саша Савовић, *Крст у дубу, записи, закрштена стабла рудничко-таковског краја*. Монографија има 326 стране и штампана је у тиражу од 500 примерака
- Ана Ранковић, Борисав Челиковић, Слободан Обрадовић *Црква брвнара у Љутовници*. Ово штиво има 61 страну и штампано је у тиражу од 1000 примерака
- Татјана Вендриг, Фабиан Вендриг, Џон М. Стинен, *Српски војници умрли у Холандији 1917-1919*. Штиво је штампано на 164 у 500 примерака

Каталози:

- *Графичка ликовна колонија Ex Libris Први светски рат*, у сарадњи са Удружењем САБОР – Горњи Милановац, страна 48, тираж: 500
- *Романтични свет слике: ретроспективна изложба Милана Милетића*, страна 48, тираж: 500
- *Дух Африке: изложба фотографија*, у сарадњи са штампаријом „Графопринт“ и Музејом афричке уметности, страна 24, тираж: 300
- *Мати Ана Аџић (1900-1975). Духовно чедо Владике Николаја Велимировића*, страна 156, тираж: 500
- *Траговима Петра I Карађорђевића, краља Србије и Косте Динића, знаменитог српског лекара*, страна 24, тираж: 200

Деплијани

- *Поглед изблиза Атеље Паје Јовановића*, тираж 200
- *Сећање на архитекту Божидара Петровића*, тираж 200
- *У ноћу традиције. Ноћ музеја у Брковића кући*, тираж 200.
- *Горан Пајовић Циклус фотографија Рефлекси самоће*, тираж 200
- Централни Балкан између грчког и келтског света. Кале Кршевица 2001-2011, тираж 150
- *Заробљено време*, тираж 200

Напомињемо, да у оквиру издавачке делатности, Музеј рудничко-таковског краја редовно објављује нове едиције разгледница, везаних за историју и културу рудничко-таковског краја, као и да допуњује и обнавља понуду сувенира, који су у нашем Музеју стално доступни установама и појединцима.

ПРЕДСТАВЉАЊА, ПРОМОЦИЈЕ, МАНИФЕСТАЦИЈЕ, ПРЕДАВАЊА, ТРИБИНЕ

17, 24. и 31. јануар 2019. године

У Галерији Музеја рудничко-таковског краја су организовани дебатни клубови Удружења пчелара „Матица“ из Горњег Милановца.

17. јануар 2019. године

У Сали парохијског дома Цркве Свете Тројице организовано је представљање књиге Томаша Ђоровића „**Црква у Дробњаку**“. Поред аутора о књизи су говорили свештеник Драган Ђорем односно историчари Борисав Челиковић и Александар Марушић.

25. јануар 2019. године

У Галерији Музеја рудничко-таковског краја одржано је предавање „**Путевима Светог Саве у Русији**“. О теми је говорила: професор Ксенија Радојичић. Уводну реч одржала је Мирјана Мокровчак Глишовић, а програм је употпунио Хор Цркве Свете Тројице

15. фебруар 2019. године

Сретење, Дан државности Републике Србије обележен је полагањем венаца на споменик војводи Живојину Мишићу на Тргу кнеза Михаила. Након тог чина у Модерној галерији Културног центра одржан је историјски час на тему српске државности. Историјски час одржао је Александар Марушић.

21. фебруар 2019. године

У Галерији Народног музеја у Чачку организовано је представљање књиге „**Пут у музику**“. О књизи су говорили Тања Гачић, приређивач, др Весна Пено, виши научни сарадник Музиколошког института САНУ и Делфина Рајић, директор Народног музеја у Чачку

28. фебруар 2019. године

У Галерији Музеја рудничко-таковског краја одржано је предавање „**Атеље Паје Јовановића и његов европски контекст**“. О теми је говорила Исидора Савић, кустос историчар уметности Музеја града Београда. У име Музеја присутне је поздравила Мирјана Мокровчак Глишовић.

5. март 2019. године

У Свечаној сали Дома културе, а поводом 140 година од оснивања Гимназије „**Таковски устанак**“, историчар Александар Марушић одржао је предавање под називом „**Дарови ђенерала Терзића милановачкој Гимназији**“.

6. март 2019. године,

На Семинару за музеологију и херитологију Одељења за историју уметности Филозофског факултета у Београду, а у оквиру циклуса «**Девет живота кустоса**» виши кустоси Ана Ранковић и Александар Марушић одржали су полазницима семинара предавање на тему „**Обреновићи у музејским и другим збиркама Србије и Европе – изазови истраживања**“

7. март 2019. године

У Галерији Музеја рудничко-таковског краја организовано је представљање петог тома стручне каталожке публикације „**Обреновићи у музејским и другим збиркама Србије и Европе**“. О каталожкој студији су говорили Александар Марушић, уредник, Борисав Челиковић, историчар и др Милош Тимотијевић, музејски саветник. У име Музеја госте је поздравила Мирјана Мокровчак Глишовић

12. март 2019. године

У Галерији Музеја рудничко-таковског краја организовано је представљање књиге „**Мали војник Великог рата**“. О књизи је говорио аутор Зоран Миленковић. У име Музеја, госте и све присутне, поздравила је Мирјана Мокровчак Глишовић.

14. март 2019. године

У Галерији Музеја рудничко-таковског краја организовано је час под називом „**Музеј у очима младих**“. Предавање је ученицима првог разреда Гимназије „**Таковски устанак**“ одржала Весна Ђурчић, кустос географ Музеја.

24. март 2019. године

Обележен је Дан сећања на страдале у НАТО агресији на СРЈ 1999. године полагањем венаца на Споменик браниоцима српске слободе у Спомен парку „Брдо мира“. Том приликом присутнима се обратио Александар Марушић, директор Музеја.

26. март 2019. године

У Свечаној сали Гимназије „Таковски устанак“, фотограф Музеја Саша Савовић одржао је предавање на тему „Значај чувања споменичке баштине“.

29. март 2019. године

У Свечаној сали Дома културе, а поводом састанка Секције максилофацијалних хирурга „Српског лекарског друштва“ и „Удружења максилофацијалних хирурга Србије“, историчар Александар Марушић одржао је краће предавање под називом „Горњи Милановац некад и сад“.

2. април 2019. године

У Галерији Музеја рудничко-таковског краја организовано је представљање зборника радова „Рудник и Венчац у средњем веку и раној модерни“. О зборнику су говорили проф. Др Синиша Мишић и доцент др Дејан Радичевић., обојица са Филозофског факултета Универзитета у Београду. У име Музеја, госте и све присутне, поздравила је Ана Цицковић.

8. април 2019. године

У Галерији Музеја рудничко-таковског краја организовано је представљање радне свеске „Пружи ми руку и дозволи да те упознам“, настале у оквиру пројекта „Суседи којих више нема: страдање Рома у Крагујевцу октобра 1941. године“. О свесци су говорили аутори Кристина Јоргић и Ирена Ђорђевић виши кустос педагог Музеја рудничко-таковског краја.

9. април 2019. године

У Галерији Музеја рудничко-таковског краја организовано је приказивање документарно-етнолошког филма „Тајна црквеног крова“. О настанку филма су говорили свештеник Дејан Ракић, Младен Ковачевић Драган Војвода Козодер и аутор филма Милан Брајовић, виши кустос етнолог Музеја.

11. април 2019. године

У Библиотеци „Влада Аксентијевић“ у Обреновцу представљена је петотомна стручна каталожка публикације „Обреновићи у музејским и другим збиркама Србије и Европе“. Учествовали су: виши кустос историчар Александар Марушић и Дејан Вукелић, историчар уметности.

16. април 2019. године

Поводом обележавања јубилеја 25 година постојања Музеја пригодном прославом у којој су учествовали сви они који сарађују са нашом установом и дају свој допринос у рад и развоју Музеја. Овом приликом су додељене Захвалнице установама, предузећима, Цркви, Војсци и појединцима.

18. април 2019. године

У Галерији Музеја рудничко-таковског краја организовано је представљање монографије „Камена књига предака. О натписима са надгробних споменика западне Србије“, О књизи су говорили аутор др Милош Тимотијевић, музејски саветник Народног музеја у Чачку, Слободан Николић, професор српског језика и књижевности. У име Музеја присутне је поздравио Саша Савовић, фотограф.

22. април 2019. године

У етно домаћинству Биљане Милосављевић одржана је **„Презентација и предавање о планини Рудник“**, представницима делегација побратимљених градова Општине Горњи Милановац, који су били гости нашег града поводом Дана Општине. Предавање и презентацију је одржала Весна Ћурчић, кустос географ.

13. мај 2019. године

У Галерији Музеја рудничко-таковског краја организовано је Вече посвећено етнологу Миленку С. Филиповићу, а све поводом 50 година од његове смрти. О уваженом научнику говорили су Драгомир Антонић, етнолог, Борисав Челиковић, историчар и Јован Томовић. У име Музеја присутне је поздравила Весна Ћурчић, кустос географ.

15. мај 2019. године

У Галерији Центра за културу „Градац“ представљена је петотомна стручна каталожка публикације **„Обреновићи у музејским и другим збиркама Србије и Европе“**. О публикацији су говорили Александар Марушић, историчар и Данијела Матовић.

16. мај 2019. године

На Свечаној скупштини Националног комитета ICOM Србије, која је одржана у Атријуму Народног музеја у Београду Музеју рудничко-таковског краја уручено је признање **„Музеј за 10“ за посебно залагање током ове манифестације у 2018. години**. Награду је у име Музеја примила Ана Цицковић, виши кустос археолог.

18. мај 2019. године **„Осма милановачка Ноћ музеја“**

18. маја 2019. године, одржана *Ноћ Музеја у Брковића кући* у трајању од 16.00-24.00 сати. Манифестација је отворена у амбијенту изложбе **„Сећање на архитекту Божидара Петровића“**.

Тема осме по реду милановачке **„Ноћи музеја“** била је **„У ноћи традиције“**. Најмлађи и они мало старији такмичили су се на нашем традиционалном шаховском турниру **„Шах у музеју“** а оним најмлађима биле су занимљивије велике шаховске фигуре којима су се играли читавог дана. Наш завичајни песник Бошко Ломовић, својим стиховима шаљивим и поучним анимирао је децу у програму **„Деца са песником Бошком Ломовићем2“**. Потом су нам стигли другари из ПУ „Сунце“ који су са васпитачима Снежаном Јовановић и Гораном Васојевићем припремили **„Дечје посело“** традиционално и савремено. Велика нам је част што нам је у гостима био **Горан Пајовић, гост из Будве**. Изложба његових фотографија отворена је у сарадњи са Културним центром у предворју Дома културе. Ученици Гимназије „Таковски устанак“ у више наврата посетили су нашу установу упознајући се са њеним радом и за Ноћ традиције припремили су презентацију **„Музеј у очима младих-музеј у настави“** о томе како су пре и како сада доживљавају музеј, урадили су анализу колико ученика посећује музеј и да ли су и колико обавештени о догађањима у музеју. Доделили смо награде ауторима најбољих фотографија који су учествовали на нашем традиционалном фотоконкурсу Кристофотографија који је ове године носио назив **„Будућност традиције“**. Стигле су многе занимљиве фотографије и одабир је заиста био тежак а жири који су чинили фотографи одабрао је прве три награђене фотографије и три похвале. Шта је традиција и да ли је можемо сачувати рекли су нам виши кустос етнолог Милан Брајовић и етнолог Наташа Петковић у **„Беседи о традицији“**. Након тога следила је пројекција слајдова фотографа Саше Савовића **„Америка у српским очима“** којом је посебно истакао живот Срба у Америци и како они чувају нашу традицију. Кулминацију вечери приредили су ученици Гимназије „Таковски устанак“ са професорима Мајом Вељић и Оливером Стефановић, извођењем сценског колажа **„Данте је имао нос“**. Како би се Беатриче данас снашла, показали су нам ученици гимназије.

22. мај 2019. године

Презентација културних, историјских, привредних и природних одлика Општине Горњи Милановац и Кабинету председника Општине у част посете Амбасадора Јапана Компанији Звезда Хелиос и Општини Горњи Милановац. Презентацију је одржала Весна Ћурчић, кустос географ.

23. мај 2019. године

У Свечаној сали Храма Васкрсења Христовог у Бечу представљена је петотомна стручна каталошка публикација **„Обреновићи у музејским и другим збиркама Србије и Европе“**. О каталошкој публикацији говорили су Срђан Мијалковић, председник СКП „Просвјета“ из Беча, Златан Стојадиновић, историчар и Александар Марушић, историчар.

6. јун 2019. године

У Галерији Музеја рудничко-таковског краја одржано је предавање **„Етнолошко-антрополошко тумачење бајке-срећан крај“**. О теми су говорила Милан Брајовић, виши кустос етнолог и Наташа Поломац Петковић, етнолог-антрополог.

28. јун 2019. године

У Галерији Музеја рудничко-таковског краја одржано је предавање **„Слика Косовка девојка, Уроша Предића: између епа и мита“**. О теми је говорила Исидора Савић, кустос историчар уметности Музеја града Београда. У име Музеја присутне је поздравила Мирјана Мокровчак Глишовић.

21. јул 2019. године

У оквиру пете по реду манифестације **„Дани шилопајске панораме“**, овога пута у знаку прославе 80 године од освећења Цркве Светог Николаја, директор музеја Александар Марушић, одржао је пригодну беседу о настајању и трајању поменуте светиње.

25. јул 2019. године

У Великој сали Центра са културу МАСУКА у Великој Плани одржан је научни скуп под називом **„Од Карађорђа до Версајског мира“**. На скупу је учествовао историчар Александар Марушић. Том приликом представио се рефератом **„Карађорђевићи и рудничко-таковски крај: утицаји и прожимања“**.

17. август 2019. године

У Галерији Народног музеја у Краљеву представљена је петотомна стручна каталошка публикација **„Обреновићи у музејским и другим збиркама Србије и Европе“**. О публикацији је говорили Александар Марушић, историчар.

28. август 2019. године

У Дому културе Војислав Илић на Руднику престављени су Зборници радова **„Рудник 1. Истраживања средњовековних налазишта (2009-2013)“** и **„Рудник и Венчац са околином у средњем веку ираној модерни“**. О публикацијама су говорили Александар Марушић, историчар, др Драгана Антоновић, др Дејан Радићевић и Владан Миливојевић.

29. август 2019. године

У Народној библиотеци „Др Душан Радић“ представљена је петотомна стручна каталошка публикација **„Обреновићи у музејским и другим збиркама Србије и Европе“**. О публикацији су говорили Дејан Лучић, директор Библиотеке и Александар Марушић, историчар.

23-28. септембар 2019. године

У оквиру **„10 европске ноћи истраживача“** у Галерији Музеја одржане су четири Музејске радионице. Програми су реализовани у сарадњи са ПУ „Сунце“. У име Музеја радионице су реализовали Ирена Ђорђевић, Наташа Поломац Петковић, Весна Ђурчић и Александар Марушић.

24. септембар 2019. године

У Галерији Музеја рудничко-таковског краја одржано је предавање **„Археологија у Другом светском рату“**. О теми је говорила Александар Бандовић, кустос археолог Народног музеја у Београду. У име Музеја присутне је поздравила Ана Цицковић

29. септембар 2019. године

На Градском гробљу у Горњем Милановцу, поводом 80 година од смрти армијског генерала Божидара Терзића пригодну беседу је одржао историчар Александар Марушић.

1. октобар 2019. године

У Галерији Музеја рудничко-таковског краја организовано је представљање Зборника радова „**Рудник 1. Истраживања средњовековних налазишта (2009-2013)**“ О Зборнику су говорили: др Дејан Радичевић, др Немања Марковић, истраживач сарадник Археолошког института у Београду и Слободан Богојевић, виши конзерватор Народног музеја у Чачку. Уводну реч је имала Ана Цицковић, виши кустос археолог.

2. октобар 2019. године

На „**Скупу библиотекара Моравичког округа**“, виши библиотекар музејске библиотеке Мирјана Мокровчак Глишовић је представила нашу библиотеку

3. октобар 2019. године

У Галерији Завичајног музеја Жупе у Александровцу представљена је петотомна стручна каталожка публикације „**Обреновићи у музејским и другим збиркама Србије и Европе**“. О публикацији су говорили Дејан Лучић, директор Завичајног музеја Жупе и Александар Марушић, историчар.

8. октобар 2019. године

У Галерији Музеја рудничко-таковског краја организовано је приказивање Археолошких филмова „**Пештер у бронзано и гвоздено доба**“, „**Абу Симбел**“ и „**Краку Лу**“. Програм је реализован у сарадњи са Народним музејом из Београда, а филмови су део „20. Међународне смотре Археолошког филма“

11. октобар 2019. године

У Галерији Музеја рудничко-таковског краја отворена је изложба награђених радова ликовног конкурса Дечијег музејског фестивала „**Пружи ми руку и дозволи да те упознам, национална мањина Руси**“. Изложбу је отворила Ирена Ђорђевић, виши кустос педагог.

15. октобар 2019. године

У Галерији Музеја рудничко-таковског краја одржано је вече под називом „**Дан сећања на паљење Горњег Милановца у Другом светском рату**“. У програму су учествовали Александар Марушић, Раде Богосављевић, Дара Радојевић, Вања Поњавић, Марија Дражевић, Бранко Кнежевић и Предраг Лошић.

15. октобар 2019. године

У Галерији Музеја рудничко-таковског краја одржано је вече под називом „**Дан сећања на паљење Горњег Милановца у Другом светском рату**“. У програму су учествовали Александар Марушић, Раде Богосављевић, Дара Радојевић, Вања Поњавић, Марија Дражевић, Бранко Кнежевић и Предраг Лошић.

17. октобар 2019. године

У згради Ректората Универзитета у Крагујевцу, у организацији Центра за научноистраживачки рад САНУ и Универзитета у Крагујевцу, одржан је округли сто под називом „**Од престонице до индустријског центра Србије – Крагујевац средином 19. века**“. На скупу је учествовао виши кустос историчар Александар Марушић. Том приликом представио се рефератом „**Горња Црнућа прва престоница Милошеве Србије**“.

21. октобар 2019. године

У Сали парохијског дома Храма Светог Саве у Београду, представљена је монографоја **„Крст у дубу – записи и закрштена стабла рудничко-таковског краја“**, аутора Саше Савовића, фотографа. Поред аутора о књизи су гоорили Драгомир Ацовић, архитекта, хералдичар, Драгомир Антонић, етнолог, Борисав Челиковић, историчар. Представљање је употпунио старосрпским нумерама на хармоници Дејан Плазинић.

11. новембар 2019. године

Поводом **Дана примирја у Првом светском рату**, на градском тргу испред бисте Живојину Мишићу, положени су венци. О жртвама српског народа у Великом рату говорио је Александар Марушић, историчар.

15. новембар 2019. године

У Галерији Музеја рудничко-таковског краја организовано је приказивање документарно-етнолошког филма **„МИКЕТА – у свету покретних слика“**. О настанку филма су говорили Миодраг Микета Марјановић аутор филма Милан Брајовић, виши кустос етнолог Музеја.

23. новембар 2019. године

У Културном центру Србије у Паризу, одржано је предавање **„Траговима Петра I краља Србије и доктора Косте Динића, знаменитог српског лекара“**. О теми су говорили Ана Цицовић, виши кустос археолог Музеја, Снежана Лазић, професор француског језика и Сиголен Франш Депере Вујић, историчар уметности.

24. новембар 2019. године

Поводом 125 година од рођења књижевника Момчила Настасијевића у Галерији Музеја рудничко-таковског краја организован је Научни скуп под називом **„Матерња мелодија Момчила Настасијевића: интердисциплинарне рефлексије“**. На скупу је у име Музеја учествовала Тања Гачић виши кустос историчар уметности са рефератом **„Настасијевићевски уметнички концепт: матерња мелодија Момчила и Светомира Настасијевића на примеру опере Међулушко блако и Ђурађ Бранковић“**. У име музеја учеснике скупа и све присутне поздравио је директор Александар Марушић.

3. децембар 2019. године

Поводом **105 године од отпочињања Рудничке офанзиве** на Тргу кнеза Михаила, испред бисте Живојину Мишићу, краћи историјски час окупљенима одржао је Александар Марушић.

3. децембар 2019. године

Поводом 105 година од покретања Рудничке офанзиве у Свечаној сали Гимназије **„Таковски устанак“** организовано је предавање под називом **„Прослава Рудничке офанзиве 1939. у очима милановчана“**. О теми су говорили Александар Марушић, виши кустос историчар, Слободан Аксентијевић, професор историје и Раде Богосављевић

7. децембар 2019. године

У просторијама Факултета педагошких наука у Јагодини одржан је **„Округли сто посвећен мати Ана Ацић“**. У име Музеја у раду скупа је учествовала Мирјана Мокровчак Глишовић, виши библиотекар.

7. децембар 2019. године

У Дому Јеврема Грујића у Београду, у амбијенту изложбе **„Српски краљевски портрети“**, виши кустос историчар Александар Марушић одржао је предавање на тему **„Колевка Обреновића. Рудничко-таковски крај, Милошев устанак и владарски дом Обреновића: утицаји и прожимања“**.

10. децембар 2019. године

У Галерији Музеја рудничко-таковског краја организовано је представљање пројекта под називом „Истраживање старих заната на територији општина Чачак и Горњи Милановац“ и пројекција етнологског филма „Све, све, али занат“. О пројекту и филму су говорили Ивана Ћиријаковић, виши кустос етнолог у Народном музеју у Чачку, Милан Брајовић, виши кустос етнолог и Наташа Поломац Петковић, етнолог антрополог.

ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ

Истовремено са овим активностима музеј је обављао редовне делатности на прикупљању, евидентирању и чувању културних добара са територије општине Горњи Милановац. Музејске збирке обogaћене су новим предметима, а одређени број слика, олеографија, комада одеће, документарне грађе, нумизматике и археолошког материјала је конзервиран и заштићен. До попуњавања музејских фондова долазило се откупом, поклонима и проналасцима на терену.

У оквиру пројекта Министарства културе Републике Србије, Музеј рудничко-таковског краја је током 2019. године наставио процес дигитализације предмета похрањених у шест матичних збирки. До 31. децембра 2019. дигитализовано је 3600 артефаката похрањених у фондусима Музеја.

Стручна библиотека Музеја током 2019. године обogaћена је великим бројем нових публикација, и то разменом, куповином и поклоном. Стручна библиотека сада броји 8500 монографских јединица и 400 наслова серијских публикација, на чему могу позавидети и много већи музеји.

На званичној фејсбук страни, скоро свакодневно се допуњују подаци везани за хронологију догађаја из прошлости рудничко-таковског краја, редовно се ажурира званични музејски сајт, а захваљујући сарадњи са многобројним електронским и писаним медијима, врши се редовно и правовремено информисање јавности о раду и активностима наше установе.

Настављена је изузетно плодна и садржајна сарадња са другим музејима, сродним установама и институцијама, на реализацији различитих програмских садржаја. Међу многобројним институцијама издвајају се Српска академија наука и уметности, Факултет педагошких наука у Јагодини, Народни музеј из Београда, Музеј града Београда, Међуопштински историјски архив Чачак, Народни музеј у Краљеву, Музеј афричке уметности, Дом Јеврема Грујића, Завичајни музеј Жупе из Александровца, Матица српска, Филозофски факултет у Београду, Археолошки институт у Београду, Музеј примењене уметности, Народни музеј из Чачка, Народни музеј из Крагујевца, Музеј на отвореном „Старо село“ из Сирогојна, Војни музеј из Београда, Народни музеј из Смедеревске Паланке, Народни музеј из Аранђеловца, Историјски музеј, Музеј из Смедерева, Историјски архив Шумадије из Крагујевца.

Такође, истичемо, да смо као установа увек на располагању свима појединцима и организацијама када је потребна наша стручна помоћ у процени вредности предмета и докумената из личних збирки или давању информација потребних за одређена истраживања.

ПРИЗНАЊА

Признање Националног комитета ИСОМ Србије „Музеј за 10“ за посебно залагање Музеја током ове манифестације у 2018. години.

Свакако највеће признање Музеју представља велики број посетилаца током године. По нашој евиденцији на разним изложбама, промоцијама и осталим посетама нашим поставкама и збиркама кроз Музеј у Милановцу и поставку у Такову прошло је око 15.000 посетилаца. Најбројнија посета је остварена приликом реализације изложбе *Сећање на архитекту Божидара Петровића*, (1320 посетилаца).

Александар Марушић
директор